

Univerzita Karlova v Praze

ZÁZNAM O PRŮBĚHU OBHAJUBY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: *Formy oslovování v TV*

Jazyk práce: český

Student: Kateřina Škodová

Fakulta: Pedagogická

Studijní program: Učitelství VVP pro SŠ – český jazyk – německý jazyk

Vedoucí / školitel: doc. PhDr. Milada Hirschová, DSc.

Oponent(i): PhDr. Soňa Schneiderová, Ph.D.

Předseda komise: PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.

Členové komise: doc. PhDr. Milada Hirschová, DSc.

PhDr. Soňa Schneiderová, Ph.D.

Datum obhajoby: 8. ledna 2014

Průběh obhajoby:

Autorka prezentovala svoji práci – vysvětlila termíny, s nimiž v práci pracovala a jež v práci demonstrovala. Analyzované pořady volila dle pestrosti zastoupení a dostupnosti – bylo vybráno devět pořadů, následně proběhla analýza údajů z jednotlivých pořadů, které byly zpracovány do záznamových archů, následně byly výsledky vyhodnoceny a interpretovány.

Z analýzy vyplynulo, že přes konvenčnost dochází k uvolňování, stírá se rozdíl mezi oslovováním v komunikaci veřejné a soukromé.

Téma má i další možnosti výzkumu (neverbální komunikace doprovázející oslovování, oslovování v masové a soukromé komunikaci, nepřímé oslovování apod.).

Vedoucí práce

Vzhledem k šíři zpracovaného materiálu nebylo možné použít přepisy celých pořadů.

Jednotlivé typy pořadů byly vhodně zvoleny. Komentář k nim mohl být podrobnější (širší přehled faktorů ovlivňujících volbu oslovení), projevil se zde určitý chvat v dokončování práce.

Zpracování materiálu je velmi dobré a je prostor pro další výzkumy.

Připomínky vedoucího práce

4.1	Může se v oslovování v TV projevit i rovina postoje hodnotící?
4.2	Mohla by diplomantka podrobněji uvést rozdíly mezi oslovováním v české a v německé

Reakce autorky

V televizních pořadech se od moderátora postojově hodnotící oslovení neočekávají, měl by se ke všem hostům chovat stejně, ale v komunikačních situacích, kde je více účastníků, dochází i ke komunikaci mezi účastníky a tam lze projevy postojově hodnotící očekávat.

Materiál na srovnání oslovování v české a německé televizi zatím autorka nemá, ale očekává podobný výsledek. Ale minimálně ve škole je oslovování stejné jako v českém prostředí.

Oponent práce

Práce je poměrně pečlivě zpracovaná, cíl zmapovat typy oslovení v současně češtině v TV pořadech je splněn dostatečně. Pozitivem práce je i to, že obsahuje v podobě protokolů přehledně uspořádaný materiál, který je možné následně využít. Výhrady, které však nijak zvlášť neruší celkový pozitivní dojem z diplomové práce, jsou spíše formálního charakteru:

- ne zcela uspokojivá je práce s bibliografickými údaji – v případě uvádění téže publikace se v práci diplomantky vždy opakuje její úplný bibliografický záznam; rovněž „opsání“ větší částí článku v podobě citace (jde o článek „Ke způsobu oslovování v mluvených projevech“ od Kněřové) je nepřijatelné. V DP tato citace činí 3 strany (s. 7–10);

v práci jsou chyby interpunkční (např. čárka před než, kde nepatří atd.) aj., ne vždy jsou z mého pohledu vhodně zvoleny jednotlivé výrazy: „jedinkrát“ (s. 55) ; „padají vulgarismy“, „zvítězilo vykání“ atd.

Za úvahu by stálo precizovat příliš obecně formulovaný závěr, který z výzkumu vyplývá („*Rozbor oslovení v TV pořadech doložil frekventované užívání původně důvěrného způsobu oslovování, které se dostává do pozice téměř neutrální, tj. stírá se rozdíl mezi komunikací soukromou a veřejnou*“, s. 61), a to vzhledem 1. k velké rozdílnosti zkoumaných pořadů a 2. vzhledem k podmínkám, za nichž k jednotlivým typům oslovení dochází. Ty však v práci nejsou příliš zohledňovány.

Dotazy a připomínky oponenta práce

4.1	Lze jednoznačně stanovit, co je oslovení a co už oslovení není? Jak se díváte na rozdíl mezi (přímým, „skutečným“) oslovením a formami, jež slouží k „udržení kontaktu“, např. „ <i>To znáte, že ...</i> “ (viz Protokol 30).
4.2	Zaznamenala jste výrazné individuální zvláštnosti u jednotlivých moderátorů, co se týče typů oslovování, ev. „individuální“ četnost při užívání oslovení (srovnání je vhodné asi u přibližně typově stejných pořadů).
4.3	Co má vliv na to, že jsou při řízení komunikaci poměrně často oslovováni i moderátoři pořadů? Míša Jílková v pořadu Máte slovo a Václav Moravec v OVM? Jaká je funkce oslovování moderátorů hosty?
4.4	Projevují se při oslovování rozdíly z hlediska zdvořilosti vzhledem k genderu, resp. z hlediska různých vztahů: muž-žena, žena-žena atd.?

Reakce autorky

Závěr byl stručný a shrnující, jde o to, že povaha pořadů se uvolňuje a spěje k důvěrnějšímu tónu a rázu.

Odlišuje se to ale i podle typu pořadu – např. v politických pořadech se to projevuje méně výrazně.

Kontaktné prostředky představují oslovení v širším slova smyslu, jak je vymezeno v práci.

Za individuální zvláštnosti považuje diplomantka oslovení v pořadu Na plovárně, protože moderátor používal oslovení velmi zřídka. V ostatních pořadech bylo oslovení častější i s funkcí kontaktnou.

Výsledek obhajoby: VÝBORNĚ

PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.

[jméno předsedy]